

Залежно від форми організації заняття розрізняють інформаційні технології для лекційних, практичних занять, дослідницької роботи, самопідготовки, контрольних (модульних) занять тощо. Важливе значення мають також універсальні навчальні електронні ресурси, як:

- електронні інформаційні продукти (бази даних, презентації, електронний журнал тощо);
- програмні продукти (автоматизована інформаційно-бібліотечна система, інші програмні засоби та забезпечення);
- електронні засоби навчання (електронні підручники, задачники, система контролю знань, електронна навчальна система тощо);
- комплексні і допоміжні засоби (електронний практикум, розвиваюча комп'ютерна гра, бізнес-симуляція, ін.).

Вказані типи освітніх технологій можуть не тільки стати ефективним інструментом розвитку базових і професійних компетенцій майбутніх фахівців, але і забезпечать підвищення мотивації до вивчення окремих дисциплін.

У результаті такого навчання майбутні фахівці — менеджери підприємств будуть здатні гнучко адаптуватися до мінливих умов бізнесу, самостійно набувати потрібних знань і застосовувати їх на практиці, критично мислити у пошуку раціональних шляхів вирішення проблем, професійно працювати з інформацією та самовдосконалюватися.

*Гордієнко В.М., ст. викл.,
кафедра стратегії підприємств*

ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ: СТВОРЕННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Досягнення цілей навчальної діяльності — чи не найактуальніша проблема психологічної та педагогічної наук, освітньої практики сучасних вишів. Її успішне вирішення пов'язують із загальним розвитком особистості, що навчається, її професійної підготовки, що, в свою чергу, потребує принципового осмислення базових елементів навчання, його змісту, методів та форм. Завданням сучасного вишу є підготовка спеціалістів, здатних гнучко, нестереотипно та своєчасно реагувати на щоденні професійні виклики.

Проблема ефективності та спрямованості на досягнення цілей навчання особистості залишається актуальною для застосовуваних методів навчання як у теоретичному контексті, так і з огляду на результати практичної викладацької діяльності. Рішення стосовно застосовуваних методів навчання визначають сутнісні характеристики навчальної діяльності у виші: діяльність викладача і студента, навчальний процес і ступінь досягнення навчальних цілей особистістю, виражену у результатах навчання.

Фактором досягнення навчальних цілей є активність особистості студента у навчанні, яка досягається розробкою, впровадженням і застосуванням у практичній діяльності вишів окремої групи сучасних навчальних методів — активних методів навчання.

Активність у навчанні не полягає у збільшенні обсягів навчальної інформації, що передається студентам, не у зростанні кількості контрольних заходів, а у створенні психолого-дидактичних умов для осмисленості навчання.

Особливістю активних методів навчання є їх внутрішня спрямованість та мотивування до осмисленої розумової, тренінгово-практичної та евристичної діяльності, що сприяє створенню активного навчального середовища і, як наслідок, якомога повному досягненню цілей навчання у виші.

Завдання забезпечення активності у навчанні є багаторівневим, яке реалізують на рівнях активності інтерпретації, активності відтворення отриманих знань і творчої активності. Створення умов для активності інтерпретації спрямоване на підвищення ступеня осягнення сенсу та значення отриманої навчальної інформації, встановлення зв'язків та оволодіння методами практичного застосування знань в умовах мінливості професійної діяльності майбутніх спеціалістів. Забезпечення активності відтворення дозволяє реалізувати прагнення студента до розуміння, запам'ятовування, відтворення знання, формування компетентностей, пов'язаних з опануванням методів типового застосування знань та навичок в процесі здійснення тренінгово-практичної та практичної професійної діяльності. У свою чергу, третій рівень активності, творчої, спрямований на реалізацію прагнення особистості, що навчається, до теоретичного осмислення знань, самостійного пошуку розв'язку проблем і розвитку евристичних здібностей.

Серед форм, які дозволяють забезпечити відповідний рівень активності навчання, свою практичну ефективність доводять такі: нетрадиційні форми проведення аудиторних навчальних за-

нять (ділова гра, семінар-співбесіда зі зворотнім зв'язком, об'єднані єдиною темою або проблемою, комбіновані проектні та діалогово-евристичні навчальні заняття тощо), використання ігрових форм, проблемно-задачного підходу (розв'язання частково-проблемних питань, ситуацій, використання кейс-методу), використання колективних форм навчальної діяльності студентів (виконання групових завдань, парні підходи до навчання), інтерактивних методів навчання (репродуктивний, частково-пошуковий, творчий), форм із застосуванням дидактичного інструментарію (тести, у тому числі інтерактивні, термінологічні кросворди), використання усіх методів мотивації (емоційних, когнітивних, соціальних тощо).

Інтегрована реалізація активнісно-діяльнісного підходу, на всіх зазначених рівнях активності, є запорукою підвищення осмисленості навчання особистості та, відповідно, досягнення цілей її навчальної діяльності.

Література

1. Краевский В. В., Хуторской А. В. Основы обучения: Дидактика и методика. Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. — М.: Издательский центр «Академия», 2007. — 352 с.
2. Латыпов Н.Н., Ёлкин С.В., Гаврилов Д.А. Самоучитель игры на извилинах/ под.ред. А.А. Вассермана. — М.: АСТ, 2012. — 320 с.
3. Хуторской А. В. Дидактическая эвристика. Теория и технология креативного обучения. — М.: Изд-во МГУ, 2003. — 416 с.

Гребешкова О.М., к.е.н., доцент,
доцент кафедри стратегії підприємств

ЗНАННЄВА ПРОДУКЦІЯ КНЕУ ЯК ДОСЛІДНИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ

У контексті теорії управління знаннями маємо визнати, що продукцією університету є знання, які: 1) отримують слухачі в ході навчання; 2) створюються в результаті науково-дослідної та навчально-методичної роботи професорсько-викладацького складу персоналу університету та набувають форми наукової і методичної продукції; 3) набувають підприємства в процесі партнерської взаємодії з викладачами та студентами університету у вигляді консультативних проектів, виконання господарських дослідницьких тем на замовлення підприємства та безпосередньо у вигляді фахівців, яких готує університет. Якість і цінність цих знанневих продуктів залежить від вагомості науково-дослідної складової у «виробничому процесі» університету.

Маємо визнати, що сучасна вітчизняна вища школа практично втратила таку необхідну характерну рису ВНЗ, як дослідження.

Світовий досвід свідчить, що кращим дослідницьким університетам властиві: тісна інтеграція навчання та дослідження у всіх ланках освітнього процесу; висока частка магістрантів, аспірантів і докторантів і менша частка студентів першого ступеня навчання; велика кількість спеціальних програм післядипломної підготовки; проведення фундаментальних досліджень, фінансованих переважно з бюджету та різних фондів на некомерційній основі; тісний зв'язок з бізнесом і добре поставлена комерціалізація результатів наукових досліджень; тісна інтеграція зі світовими науково-дослідними центрами; визначальний вплив на регіональний науково-технічний і соціально-економічний розвиток.

Розвиток КНЕУ засвідчує здійснення фактичних кроків на шляху переходу його в статус класичного дослідницького університету. Проте не можна не визнавати, що знаннева продукція КНЕУ як дослідницького університету далека від «ідеального зразка», що пояснюється об'єктивними та суб'єктивними причинами. По-перше, майже втрачено зв'язок «університет — бізнес», що віддаляє академічні наукові розробки від запитів реального сектору економіки. По-друге, в процесі організації та здійснення наукових досліджень зберігається практика розрізненості та відокремленості наукових спільнот і дослідницьких груп, що суттєво обмежує перспективи розвитку вітчизняних наукових шкіл. По-третє, більша частка студентства досі не сприймає наукові дослідження як невід'ємну складову підготовки сучасного фахівця. По-четверте, залишається